

ФОРУМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ
ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ

МАТЕРІАЛИ ДО
ФОРУМУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ
ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ
15 -16 ЛИСТОПАДА 2011 РОКУ, М. КИЇВ

БЕЗПЕЧНО ДЛЯ ЖІНКИ – БЕЗПЕЧНО ДЛЯ ВСІХ

АУДИТ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІЙ

Аудит безпеки територій – нова ініціатива в Україні, але її ідея знайома і близька кожному і кожній, бо принаймні раз у житті людина замислювалася над питаннями – чи безпечно мені або моїм близьким повертатися пізно ввечері додому; чи легко знайти за адресою в незнайомому місці будинок; чи можна піднятися до власної квартири чи іншого потрібного місця з важкими речами, дитячим візочком тощо.

Саме ці питання і є основою аудиту територій «Безпечно для жінки – безпечно для всіх».

На сьогодні подібні ініціативи працюють в багатьох країнах світу – Південній Кореї і США, Таджикистані і Індії, Єгипті і Казахстані. Проте однією з перших цю ініціативу розробила і впровадила Канада, де проекти і програми міст, дружніх для жінок, почали розвиватися десять років тому. Назви таких проектів і програм були різними, але всіх їх поєднувала ідея, що місто має бути не лише місцем, де люди працюють і заробляють гроші, а й місцем, де народжуються і щасливо живуть діти, безпечно і затишно почуваються не тільки ті, хто їздять машинами, а й ті, хто ходять пішки і таке інше.

Чому назва ініціативи звертається до жінок? Напевно, тому, що за статистикою, саме вони сьогодні більшою мірою ще залишаються відповідальними за виховання дітей, частіше можуть потерпати від ризику нападу пізно ввечері та на неосвітлених ділянках вулиць.

Отже, якщо безпечно для жінки, то, певно, буде безпечно для всього суспільства в цілому.

Проблема ґендерного насильства тривалий час залишалася прихованою. Різні ставлення до ролей і статусів жінок і чоловіків у суспільстві створювало різне ставлення до кривдників і жертв, особливо тоді, коли ця різниця виникала внаслідок часткового або часом і повного підпорядкування однієї частини людства іншій.

Лише за минулі три десятиліття проблема насильства щодо жінок, а тепер і ґендерного насильства як ширшого явища, стала предметом обговорення політичними діячами, особами, які визначають політику, фахівцями – як на національному, так і на міжнародному рівні.

Декларація ООН про викорінення насильства щодо жінок, проголошена резолюцією 48/104 Генеральної Асамблеї від 20 грудня 1993 року, дає визначення “насильства щодо жінок” як будь-який акт насильства вчинений за ознакою статі, який завдає або може завдати фізичну, психологічну шкоду чи страждання жінкам, а також погроза вчинення таких актів, примус або свавільне позбавлення волі як в громадському так і в особистому житті.

Ініціатива, започаткована у 2010 році Інформаційно-консультативним жіночим центром, має на меті розробку та впровадження моделей з попередження та зменшення насильства та сексуальних домагань проти жінок і дівчат. Безперечно, дані моделі потребують певної адаптації до місцевих умов. Колективні зусилля органів місцевого самоуправління та місцевих громадських організацій сприятимуть впровадженню реальних змін для покращення життя всіх членів громади та досягнення ґендерного балансу у містах.

БЕЗПЕЧНО ДЛЯ ЖІНКИ – БЕЗПЕЧНО ДЛЯ ВСІХ

АУДИТ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІЙ

Ви вирішили робити аудит, тому що ви або ваші близькі не відчувають безпеки в окремому місці і є бажання це змінити. Ідея в тому, щоби зібрати інформацію, яка допоможе висловити свої побоювання і впливати на зміни. Аудит безпеки, зокрема зосереджується на попередженні сексуальних домагань і всіх форм нападів збільшенням безпеки для жінок в публічних і напівпублічних місцях, а саме:

- парки;
- зупинки громадського транспорту;
- вулиці;
- робочі місця;
- навчальні заклади і територія, на якій вони знаходяться;
- підземні паркувальні майданчики;
- громадські туалети;
- центри відпочинку;
- бари та інші місця, де ви відчуваєте себе у небезпеці.

Ця інструкція допоможе вам визначити проблеми, організувати аудит безпеки та впливати на зміни.

ЗАПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

Чому йдеться про безпеку жінок?

Жінки набагато частіше зазнають ризику нападів у нашому суспільстві – і вдома, і поза ним.

Як відбувається аудит безпеки?

Аудит безпеки – це процес, який об'єднує осіб, які разом відвідують певну територію для оцінки рівня безпеки, визначають шляхи перетворення території на більш безпечні та організують бажані зміни.

Які кроки аудиту можна визначити?

- 1) організація аудиту безпеки – вибір місць для аудиту із залученням інших організацій і осіб;
- 2) орієнтація перед проведенням аудиту – навчання для організаторів з презентацією ідеї аудиту безпеки;
- 3) фізичне проведення аудиту – групи осіб з використанням контрольного списку аудиту безпеки відвідують територію для визначення, де і чому вони почувуються некомфортно, а також інші аспекти факторів почуття безпеки;
- 4) рефлексії після проведення аудиту – обговорення після проведення аудиту з фіксуванням ситуації та визначенням рекомендацій, які необхідно зробити для підвищення почуття безпеки;
- 5) впровадження – поширення результатів аудиту в громаді разом з тими, хто приймає рішення та іншими особами, які впливають на цей процес. Можна використовувати різні стратегії, зокрема такі, які переговори, лобіювання, створення коаліцій тощо;
- 6) оцінка і розробка наступних кроків – огляд цілей за кожним етапом аудиту; поширення отриманого досвіду; оцінка ефективності дій після аудиту; визначення перспектив.

Скільки часу потрібно на аудит?

Час для першого аудиту слід розрахувати близько 2-3 годин.

Які можливі вигоди для громади від проведення аудиту безпеки?

- підвищення безпеки для всіх, хто мешкає на цій території;
- освітній інструментарій для підвищення обізнаності щодо насильства проти вразливих груп;
- інформування громади та тих, хто приймають рішення, про аспекти, які впливають на безпеку;
- ефективний інструментарій для мобілізації громади;
- інструментарій підвищення контролю громади над факторами безпеки;
- учасниці і учасники знають більше про фактори небезпеки і безпеки на території, де вони живуть.

Якого розміру має бути територія, де здійснюється аудит?

Це залежить від різних аспектів – один будинок, вулиця, мікрорайон. Почати краще з малого. Ви можете:

- зробити повний аудит типової вулиці;
- аудит всього мікрорайону з позиції одного чи двох факторів – наприклад, освітлення і дорожні знаки;
- аудит маршруту до і від зупинки громадського транспорту, розважального центру тощо.

Як організувати аудит території навчального закладу чи іншої великої території?

Кожна така територія завжди певною мірою унікальна, але важливо подумати:

- Скільки команд вам треба?
- Чи є у вас мапи та інша необхідна інформація?
- Чи є безпечним шлях до і від місця аудиту?
- Як ви організуєте добровольців, навчання лідерів груп, заповнення контрольних списків, написання зведених звітів і рекомендацій?
- Як ви представлятимете результати аудиту?

З яких тем має складатися аудит?

- Наскільки безпечно ви почуваетесь в своєму будинку, на своїй вулиці, в очікуванні громадського транспорту на зупинці?
- Чи обмежуєте ви себе в чомусь внаслідок того, що не почуваетесь безпечно?
- Чи почувалися ви колись в небезпеці в згаданих місцях?
- Що може вам допомогти почуватися безпечніше?
- Які ті місця, де ви почувалися в небезпеці?

Коли проводити аудит? В який час?

Рекомендуємо проводити аудит після настання темряви. Проте інколи можна знайти місце небезпечним рано вранці чи по обіді. Пори роки також можуть по-різному формувати почуття безпеки. Кущі і дерева з листям можуть робити місця більш ізольованими.

З кого має складатися група аудиту?

Група, що проводить аудит, складається зазвичай з 3-7 осіб. Можливі партнери в групах проведення аудиту:

- друзі, знайомі, сусіди;
- представниці жіночих груп;
- представники/представниці релігійних груп;
- представники/представниці груп осіб з особливими потребами;
- представники/представниці міліції;
- представники/представниці молодіжних груп;
- представники/представниці пенсіонерів;
- представники/представниці кризових центрів;
- представники/представниці навчальних закладів.

ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ АУДИТУ БЕЗПЕКИ

Освітлення

Чи є місця, в яких освітлення занадто яскраве чи занадто тьмяне?

Наскільки добре прилади освітлення покривають територію, на яку вони розраховані?

Наскільки чітко освітлені дорожні знаки і вказівники?

Чи знаєте ви, кому чи куди слід дзвонити, якщо ліхтарі чи лампочки не горять, розбиті, чи відсутні?

Чи можу я побачити обличчя людини на відстані 25 метрів від мене?

Чи затіняється освітлення деревами та кущами?

Наскільки добре освітлені тротуари і піша зона?

Поле видимості

Чи можете ви чітко бачити те, що попереду вас?

Чи поле огляду закривається гострими кутами, стінами, кущами, рекламними щитами та іншими перешкодами?

Що можна зробити, щоби поліпшити поле огляду?

Ізоляція

Чи можете ви бачити і чути людей навколо і чи вважаєте ви, що вони бачать і чують вас?

Чи ви вважаєте, що, у випадку потреби. Ви зможете швидко викликати служби допомоги?

Чи є тут камери стеження?

Чи є поблизу місце, де ви можете розраховувати на допомогу, чутливу до ваших проблем (кризовий центр, церква, мечеть, синагога тощо)?

Чи ця місцевість патрулюється міліцією, дружинниками чи іншими подібними службами?

Місця можливих нападів

Чи є тут місця, де хтось може сховатися?

Чи є тут окремі місця в будинку і поза ним, де ви почуваетесь некомфортно?

Експлуатація території

Чи є навколо сміття?

Чи є сліди вандалізму?

Чи є розбиті речі навколо?

Вказівники

Чи достатньо великі і зрозумілі літери на вказівниках?

Чи є показники щодо розміщення найближчих служб допомоги?

Чи є навколо символи, що зображують важливу інформацію – таку, як телефони виклику екстрених служб, сходи тощо?

Чи легко зрозуміти вказівники тим, хто не знає української чи російської мови?

Чи зможе розгледіти їх особа зі слабким зором?

Чи присутня інформація про години, коли доступ в приміщення відкритий?

Тварини

Чи є в цій місцевості домашні тварини?

Чи є бездоглядні тварини в цій місцевості?

Чи забруднюють тварини місцевість?

Доступність

Чи є доступ до приміщення людям на візочках?

Чи приміщення легко доступні для осіб зі спеціальними потребами руху?

Чи на прийнятній висоті розміщені поштові скриньки, дошки повідомлень тощо?

Сходові клітинки

Чи достатній рівень освітлення?

Як ви почуваетесь, коли користуєтеся сходами?

Чи комфортно вам користуватися сходами вночі?

Чи почує хтось, якщо ви проситимете допомоги?

Ліфти

Чи комфортне освітлення в ліфті?

Чи знаєте ви, як кликати на допомогу, коли ви в ліфті?

Чи присутні в ліфті символи, які дають достатню інформацію?

Чи зображені символи так, щоби їх могли зрозуміти люди з проблемами зору (шрифтом Брайля, випуклі тощо)?

Попередження надзвичайних ситуацій і втручання

Чи обізнаний персонал, як поводитися в різних ситуаціях?

Чи знайомі ви з інструкціями, як поводитися в небезпечних ситуаціях?

Чи адекватні заходи безпеки в цій місцевості?

ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ (продовження)

Парковки і гаражі

Чи колір стін на підземних паркувальних майданчиках ефективно відбиває світло?

Чи різняться вказівники кольорами та символами?

Наскільки близько знаходяться люди, якщо є потреба просити про допомогу?

Головний вхід, хол, кімнати очікування

Чи легко сюди потрапити людям зовні?

Чи відчуваєте ви загрозу від людей, які чекають в холі вночі?

Загальний вигляд

Якщо ви не знайомі з будинком, чи легко вам знайти шлях до потрібного вам місця?

Чи легко зайти в будинок?

Чи доступний будинок для осіб з особливими потребами?

Чи доступні вказівники для осіб, які користуються візочками, чи мають проблеми зору?

Передбачення пересування

Наскільки легко передбачити маршрут пересування жінки?

Чи можете Ви сказати, що бачите те, що знаходиться в кінці шляху, тунелю тощо?

Можливі місця для переховування

Чи існують невеличкі місця, де можна сховатися?

Чи є місця, які мають бути зачиненими, огорожені чи закриті?

Шляхи зникнення

Фактори, які роблять місце більш людяним

Чи виглядає місце покинутим?

Чи є тут графіті на стінах?

Чи є тут расистські чи сексистські гасла, зображення, значки?

Чи є тут ознаки вандалізму?

Чи покращують почуття безпеки інші матеріали, текстура, кольори, позначки і символи?

Чи є тут відчуття безпеки?

Загальний вигляд

Якби ми були не знайомі з цим місцем, чи легко було би знайти шлях?

Чи місце достатньо просторе?

Чи достатньо на шляху ослінчиків для відпочинку?

Чи можна зрізати кути на розі вулиці?

Чи можна безпосередньо потрапити з вулиці до будинку?

Якщо ні, чи є зовнішні рампи?

Чи є бильця на сходах і рампах?

Чи мають скляні двері позначки, щоби люди з проблемами зору не потрапили в них ненавмисно?

Чи мають двері електричні механізми відкриття?

Якщо є сходи, чи є поруч рампа?

Чи є відповідні індикатори, що позначають сходи чи ліфти для людей з візуальними проблемами?

Чи вільне місце від перешкод?

Якщо ні, чи позначені перешкоди кольорами чи захистом, щоби це допомогло людям з проблемами зору?

Чи існують перешкоди для пересування, якщо в людини взуття на підборах?

Загальні враження від вигляду:

Після завершення аудиту на місці – чи маєте ви таке ж загальне враження про місце, яке ви мали до його початку?

Підсумки огляду

Які поліпшення ви хотіли би бачити?

Чи маєте ви конкретні рекомендації?

На вашу думку, хто повинен нести відповідальність за ці зміни?

УПОРЯДНИК:

Олена Суслова, Інформаційно-консультативний жіночий центр, <http://empedu.org.ua>

FCM
FEDERATION
OF CANADIAN
MUNICIPALITIES
FÉDÉRATION
CANADIENNE DES
MUNICIPALITÉS

МІСЦЕВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
РОЗВИТОК МІСТ УКРАЇНИ

Canadian International
Development Agency

Agence canadienne de
développement international

Форум місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків є партнерською ініціативою Асоціації міст України та проекту «Місцевий економічний розвиток міст України» (Проект МЕРМ).

Дана публікація була видана Проектом МЕРМ, що впроваджується Федерацією канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки уряду Канади через Канадське агентство міжнародного розвитку (КАМР). Зміст публікації є виключною думкою ФКМ та не завжди відображає офіційну позицію уряду Канади та КАМР.

